זון אויפגאנג — 6.27.
זון אונטערגאנג — 6.44.

דאס אידישע וואָרט
THE ISRAELITE PRESS

THE GATEWAY OF THE WEST

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועסטער: וואַלקנדיק, מילד

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאַנאַדע עטאַבלירט אין 1910
רערשיינט
יעדן טאָג

מיטוואך ז׳ ניסן, תרצ״א. — רערשיינט יעדן טאָג חוץ שבת און זונטאָג — Published Daily except Saturday and Sunday. — Vol. 21, No. 60. Winnipeg, Wed. Mar. 25, 1931.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY MAR 30 1931 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

פאַרבאָט קעגן זשאַבאָטינסקיס אריינפאָר אין א״י פאַרבלייבט

רב ניט הכשר צו סאָוועטישע אידן באַקן מצה פון קאָרענע מעל

(ספּעציעל פאַר ״דאס אידישע וואָרט״)

מאָסקווע, מארט 25 (איטא). — צוליב דעם רוחק אויף ווייסער מעל און אויס מורא, אז די אַרימערע טיילן פון דער אַי־רישער באַפעלקערונג וועלן בלייבן אָן מצה אויף פסח, האָט דער רב פון בריאַנסק דאָ היינט אַרויסגעגעבן אַ הכשר אויף קאָרע־נע מעל צו באַקן פון דעם מצות.

צוליב דעם דאָזיקן הכשר באַקט מען אין די מצה פאַבריקאַן אין פאַרשייד־ענע שטעט פון רוסלאַנד טאָג און נאַכט כדי אויסצופילן אַלע פאַרשפּעטיקטע באַשטע־לונגען אויף מצה.

—(::)—

באַנקעט פון י. מ. ה. א. מאָרגן אָוונט

דער קאָמפּיין פון דער י. מ. ה. א. פאַר 300 נייע מיטגלידער וועט זיך אָנפאַנגען מיט אַ באַנקעט מאָרגן (דאָנערשטאָג) אָוונט. אין ראַיאַל אַלעקסאַנדרע האָטעל.

ביים באַנקעט וועלן אויסגעהערט ווערן באַריכטן און פלעגער וועלן פאַרהאַנדלט ווערן וועגן דער ווייטערדיקער אַרבעט. אַלע מיטגלידער און סימפּאַטיקער זיינען געבעטן צו קומען.

—(::)—

ניע רעוויזיאָניסטישע צייטונג פאַר־דאַמט פרידן מיט אַראַבער פון קאַלאָניע

באַצייכנט עס ווי אַן אומגעהערטע שאַנד — קלאַגעס קעגן פאַגראָמשטשיקעס פון קאַלאָניע וועלן וואַרשיינלאַך צוריק־געצויגן ווערן. רבי זאַגענפעלדס רוף פאַר פרידן פאַרשפּרייט

(ספּעציעלע טעלעגראַמע צו ״דאס אידישע וואָרט״ פון ״איטא״)

ירושלים, מארט 25 (איטא). — דער ״העם״, אַ נייע רעוויזיאָניסטישע טעלעגראַ־פע צייטונג, איז דאָ געבאַכט צום ערשטן מאָל דערשינען, אונטער דער אָפיציעלער רעדאַקציע פון וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי.

די ערשטע אויסגאַבע פון דער צייטונג פאַרראַמט אין די שאַרפסטע ווערטער דעם פרידן געשלאָסן נעכטן צווישן די אידישע אַגראָמשטשיקעס פון מוצא און די אַראַבער פון קאַלאָניע, אַ סך פון וועלכע האָבן זיך באַ־טייליקט אין דעם פאַגראָם אויף מוצא אין אויגוסט, 1929.

די צייטונג באַצייכנט דעם פרידן ווי אַן אומגעהערטע שאַנד. און זי זאָגט, אַז ״אפילו אַסימילאַטאָרן האָבן נאָך קיינמאָל ניט געשלאָסן קיין פרידן מיט פאַגראָמ־שטשיקעס״.

דערווייל ווערט באַקאַנט, אַז דער נאָך ניט דורכגעפירטער פּראָצעס קעגן פערצן אַראַבער פון קאַלאָניע, וועלכע האָבן אַטאַ־קירט שמעון בראַזאַס הויז אין מוצא בעת די ראַיאָטן פון 1929, איז ווייטער אָפּגע־שטעלט געווארן. אין דער זאַך, אַז דער אַראַבער איז אַרויסגעלאָפן פון דער פאַרשאַפט, האָט מען אַרעסטירט אַ אַראַבער פון דאָרף אַל־בירעה, אַן אָנגעזעענער מאַן, אַז דער אַראַבער האָט אויפגעהערט צו שיסן אויף דער אַרבעטער־גרופּע, אַז דער אַראַבער האָט אַרויסגע־לאָפן פון דער פאַבריק, אַז דער אַראַבער האָט אַרויסגעלאָפן פון דער אַרבעט

THE ISRAELITE PRESS The only Jewish Newspaper in Western Canada.

אידישע וואָרט

Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—62 213
Winnipeg — Manitoba

„ביליקע ווייץ, ווייניקער פארברעכנס"

עס איז א כלל, מיט גאנץ זעלטענע אויסנאמען: אין די יארן פון עקאָנאָמישן קריזיס פארגרעסערט זיך די צאָל פארברעכנס. מיר זיינען איצט אליין די עדות פון א פארברעכנס כוואליע אין אונזערע שטעט. וועלכע שטאמט בלי־ספק דירעקט אָדער אומדירעקט פונ'ם עקאָנאָמישן קריזיס.

בעת אָבער די צאָל פארברעכנס אין די שטעט איז ביי אונז געוואקסן, איז עס מערקווירדיק, איז אין דער מערב קאנאדער פראָוויינץ, וועלכע לעבט אפשר דורך א שווערערן עקאָנאָמישן קריזיס ווי די שטעט, איז די צאָל פארברעכנס גאנץ באדייטנד געפאלן פאר דעם לעצטן יאר.

דאָס דערציילט אונז דער באריכט פון דער ראָיאל קענעדיען מאונטעד פאָליס פארעפנטלאכט די טעג. די דאָזיקע פאָליציי האָט זייער ווייניק צו טאָן מיט די פארברעכנס אין די גרעסערע צענטערן, וואו ס'איז דאָ לאָקאָלע פאָליציי, נאָר זי היט אָפּ די ארדענונג איבער דער פראָוויינץ, וואו ס'איז נישט אָדער ס'איז דאָ זייער ווייניק לאָקאָלע פאָליציי.

לויט'ן באריכט פון דער מאונטעד פאָליס האָט זי אין 1929 איבער גאנץ קאָנאדע באהאנדלט 81,735 פארברעכנס פאָלן, און אין 1930 בלויז 72,007. בעת אָבער אויף דער אימט פאלט אויס א קליינער וואוקס אין פארברעכנס, איז אין דער וועסט די צאָל פאר דעם יאר געפאלן אויף גאנצע 12,130

די פאָליציי דערקלערט די דאָזיקע דערשיינונג הויפטזאכלאך דער־מיט, וואָס די גרויסע גערעטעניש פון 1929 האָט צוגעצויגן אין דער וועסט א היבשע צאָל אוואנטיוריסטן פון די שטאטן און פון מזרח קאנאדע, וועלכע האָבן עס הויפּטזאכלאך געגעשטעלט דעם פארברעכער עלעמענט. עס איז זייער מעגלאך, אז די פּלוצימדיקע דערשיינונג פונ'ם "קאָמבייין", וואָס האָט דאן איבערגעלאָזן א סך הארועסטערס אָן ארבעט, האָט געווירקט צו פארגרעסערן די פארברעכנס כוואליע.

אין 1930 אָבער, ווען ס'איז שוין געווארן פאר אלעמען קלאָר אז דעם פארמערס לאגע איז א קריטישע, איז מען שוין מער ניט געקומען פון דרויסן צו זוכן גליקן אין דער מערב קאנאדער פראָוויינץ. די הארועסטער איבער־וואנדערונג האָט זיך אויך אינגאנצן אָפּגעשטעלט.

אָט די פאקטן דערווייל אָבער, אז באזעצטע מענשן, מיט א שטיקל היים, זיינען אמווייניקסטנס געגוינט צו פארברעכנס, ווי שווער זייער עקאָ־נאָמישע לאגע זאָל ניט זיין. די מערב קאנאדער באפעלקערונג, זעט אויס, איז א געזעץ־ליבנדיקע, און די מייסטע פארברעכנס ווערן דאָ באגאנגען פון וואנדערגדיקע עלעמענטן.

אנב באשטיים א גרויסער פראָצענט פון דער מערב קאנאדער פראָ־וויינציעלער באפעלקערונג פון אימיגראנטישע עלעמענטן. פארברעכנס ווערן אָבער דוקא אויפגעפירט אהער הויפּטזאכלאך פון דער קאנאדישע ריינערער אויסט און פון די אמעריקאניש ריינערע שטאטן פון דרום זייט פון אונזער גרעניץ.

אבי די אימיגראנטן שונאים באהויפּטן, אז די אימיגראנטן שטעלן עס צו דעם גרעסטן פּראָצענט פון פארברעכער!

די טראמווייַ פראנע

אלע שטאָטיקע פארשטייער זיינען איינשטימיק, אז די סומע פון פערצן מיליאָן דאלאר וואָס די וויינפּעג עלעקטריק קאָ. פארלאנגט פון דער שטאָט פאר איר טראמווייַ סיסטעם, איז ווייט העכער פונ'ם פאקטישן ווערט פונ'ם סיסטעם. און אויב די קאָמפּאני וועט ניט גיין גאָר ווייט אין הנחות אויפן פרייז, וועט ניט קאָנען זיין קיין רייד ווענן דעם. אז די שטאָט זאָל ערנסט באטראכטן דעם פלאן פון קויפן דעם סיסטעם.

נאטירלאך איז עס נאָך ניט זיכער, אז דער סיטי קאונסיל, אין זיין איצטיקן צוזאמענשטעל, זאָל איינגיין אויף אָפּצוקויפן דעם סיסטעם אפילו פאר א ביליקערן פרייז. אויסער'ן קויף פרייז, וואָלט די שטאָט געמוזט נאָך אויסגעבן ארום צען מיליאָן דאלאר צו ריינינגען דעם סיסטעם אין גוטער אר־דענונג, און די מערהייט פון אינ'ם סיטי קאונסיל איז בכלל ווייניק געגוינט צום פּרינציפּ פון גרעזלשאפטלאכן באזיץ, און זי וועט ניט האָבן קיין חשק צו דערלאָזן די שטאָט זאָל מאכן אזא גרויסן איינוועסטמענט.

וואָס זשע וועט דאן בלייבן מיט'ן סיסטעם?

עס וועט פארבלייבן מר. ענדערסאָנס (פרעז. פון וופּג. עלעקטריק קאָ.) אויסוועג פארשלאָג: זי קאָמפּאני וועט געבן דער שטאָט וועלכע באדינונג זי פארלאנגט און אויף וועלכע פרייזן זי וויל. בתנאי אז די שטאָט זאָל גא־ראנטירן דער קאָמפּאני יושר'דיקע פּראָפיטן אויף אירע אינוועסטמענטס.

עס זעט אונז אויס, אז אונזער מעיאָר איז געגוינט צו אזא פּלאן. אין אן אינטערוויו מיט דער היגער פרעסע האָט ער דערקלערט, אז דער פרייז וואָס די וויניפּעג עלעקטריק קאָ. פארלאנגט פאר'ן טראמווייַ סיסטעם איז ווייט צו הויך, און אז "אפשר וועט דער גלייכסטער אויסוועג זיין, אז די שטאָט זאָל גאראנטירן בעסער דער קאָמפּאני יושר'דיקע פּראָפיטן אויף אירע אינוועסטמענטס".

אָבער דער פּלאן וועט מיינען, אז די שטאָט זאָל פון איר קאסע אויסהאלטן דעם סיסטעם אין ליידן אלע מעגלאכע פארלוסטן. "בעסער" ווי איבערגעטען דעם סיסטעם איז עס בלויז דערמיט, וואָס די שטאָט וועט קאָ־נען זאָגן זייער ווייניק דענק אויף דער פארוואלטונג, און זי וועט ניט קאָנען האָבן קיין חלק אין מעגלאכע פּראָפיטן, ווען אפילו אזעלכע זאָלן זיין "אומ־יושר'דיקע". . .

עס וואָלט געווען פשוט אן אומזין פאר דער שטאָט צו גאראנטירן פּראָפיטן פאר אן אינטערנעמונג אָנגעטריבן פון א פּריוואטער געזעלשאפט. ווען אזא אונטערנעמונג איז פארבונדן מיט פּראָפיטן, לויטן זיך דער שטאָט זי איבערגעמען, אן, איז זי פארבונדן מיט אָנווער, וועלכן די שטאָט דארף צולייגן פון איר קאסע, טאָ זאָל זי כאָטש אליין קאָנען פארוואלטן זי אין די אינטערעסן פון די בירגער פון שטאָט, און ניט פאר פּריוואטע פּראָפיטן.

דער עסטרייך־דייטשער אָפּמאך

דער נייער עסטרייך דייטשער אָפּמאך שאפט אָפּ די עקאָנאָמישע גרעניצן צווישן ביידע לענדער. קיין צאָל טאריפן וועלן ניט עקזיסטירן צווישן די לענדער. אין די הכנסות פון טאריפן קענען אנדערע־לענדער וועלן גיין אין איין געמיינשאפטלאכער קאסע און וועלן דערנאָך פּראָפּאָרציאָנעל פאר־טיילט ווערן צווישן ביידע.

פון נאָך דער מלחמה אָן רייסט זיך עסטרייך צו א פאראייניקונג מיט דייטשלאנד. כדי צו רעטן זיך פון עקאָנאָמישן אונטערגאנג. אין וועג איז אָבער געשטאנען דער ווערסאלער אפמאך, וועלכער האָט דאָס פארבאָטן, כדי ניט צו פארשטארקן דייטשלאנד. די אליאירטע האָבן אפילו געגעבן געוויסע עקאָנאָמישע היקף צו עסטרייך, כדי אָפּצושוואכן איר חשק צו פאר־אייניקונג.

אָבער דאָס איזאָלירטע עסטרייך האָט אלץ געפילט אז זי גייט צו גרונט. אין א פאראייניקונג מיט דייטשלאנד איז פאר איר א לעבנס נויט־ווענדיקייט.

דער רעזולטאט איז איצט די עקאָנאָמישע פאראייניקונג פון ביידע לענדער, וועלכע איז קאָנטיק ניט באוואָרנט געווארן פון דעם ווערסאלער אפמאך.

פאריז, פראג און בודאפּעסט, וועלכע האָבן באזונדערס מורא פאר אזא פאראייניקונג, זעען אפשר ניט אומזיסט אין דעם אפמאך א שריט צו אן אנטערגאנג פון ביידע דייטשע לענדער. עס איז קיין ספק ניט, אז די קינסטלאכע צעטיילונג פון די צוויי דייטשע לענדער קאָן אויף שטענדיק נישט אנהאלטן.

דערווייל אָבער וועט די פאראייניקונג ניט פארבעסערן די פרידלאָ־כע שטימונגען אין אייראָפּע און זי קאָן פירן צו גאנץ ערנסטע רייבונגען. לאנד אין זייער איינגנטום.

וועלוול דער שמיד

א פיאנער פון דער אידישער וועסט
פון ש. קאפלאן

די נעמען פון די ערשטע יעקאטערינאָ־סלאווער פיאָנערן: וועלכע זיינען ארויס־געפאָרן אויפן סכּוך פון יחיאל יאמפּאָל־סקעס בריוו: די ברידער יקותיאל, ראָר־בן און הערי יאמפּאלסקי מיט זייערע פאמיליעס; זייער שוואגער קאָוויש מיט א גרויסער פאמיליע; פאנגורסקי, סאנ־דאמירסקי, גרייסדאָרף, פירדגוט (היינט פון די אנגעזעענסטע תושבים אין רע־דושיינע), נעשעלין, ארשאווסקי, ראבי־נאָוויטש, וואלאכאוו, טשערנאוו, מאָראָ־זאוו, קאצין, בעלעאוסקאוו, גורעוויטש, פּאסטאוווסקי און גורעוויטש אלע פון יע־קאטערינאסלאוווער גובערניע. פערנאמענס, מאקאָרעוויטש, פרידמאן, רייכמאן, קלאָצ־מאן, באלצאן און באנדער פון אנדערע נעגנטן.

מיט דעם נאמען ווילן מיר באציכענען א איזן, וואָס האָט זיין גאנצן לעבן גע־שמידט אייזן און האָט קיינמאָל ניט גע־וואוסט, און ווייס געוויס בין איינמיקן טאָג ניט, אז ער איז גלייכצייטיק געווען א פאָלקס שמיד פון קאנאדע, איינער פון די נאמענלאָזע אידישע פּיאָנערן, וואָס זיי־נען די ערשטע געקומען אין א מדבר, אין דער היינט גאָלדענער וועסט פון קאנאדע.

"איך בין קיינמאָל ניט געווען בולקע פרעסער!" איז זיין באליבטער אויסדרוק, דערמיט מיינט ער יעדער מאָל צו באטאָנען, אז ער איז ניט חולה צו עסן א טרוקן שטיקל ברויט, ער פארדייט עס, קאָן גיין באַרוועס, קאָן ליידן הונגער, נויט, קעלט, קאָן אויסשטיין געפאר לעבן, דערביי אונטערברומען א נגון אין טאקט פון זיין אייביקן שפּיזגער, דעם האמער, וועלכן ער האָט ביז היינטיקן טאָג ניט אריינגעלאָזן פון האנט און אין ניט גע־זוכט צו פארבייטן אויף א לייכטערער פּרנסה, וועלכע ניט טויזנטער אנדערע דיי מענלעכקייט א נאגן לעבן צו פרעסן בולקע.

זיין נאמען איז זאָב לאנדא. באנעענט האָב אי דאָס אין סאסקאטון, סאסקאָ־טשעוואן. צו שטארק זוכן האָב איך אים ניט געדארפט. אויף מיין פראגע ווער איז נעווען דו פון די ערשטע אידן אין סאסקאָ־טון, האָט מיר יעדער אָפּגעשיקט צו מר. לאנדא.

דעם ערשטן ברייטן שלום עליכם האָט ער מיר אָפּגעגעבן ביי זיך אין דער היים, אין זיין איינגעגער הויז, אויף א ווינקל פון צוויי נאסן, וועלכע האלטן זיך נאָך אין בויען. אלעס איז דאָרט איינגעגער־דענט מיטן ברייטן האנט. א סך צימערן, ריין, ליכטיק, באקוועם, ס'פעלן בלויז קיין ווייכע שעבל, קיין ראדיאָ, אין פראָנט פון הויז נערטנדלאך מיט שלאנקע בוימער ליינג אויס ביידע נאסן.

אלץ נעבויט! אלץ געפאלאנצט! טראָנט מיר פאראויס דער באלעבאס דעם ענטפער אויף די פראגן, וועלכע איך באַ־וויז אים נאָך ניט צו שטעלן: שווער, שווער איז דאָס אלעס אָנגעקומען, מיין איינציקער עדות איז די ווייב; מיר האָבן אלעס צוזאמען דורכגעמאכט. ס'איז א לאנגע געשיכטע. ווען איר ווילט אלעס וויסן און איר מוזט מארגן פרי אוועק־פאָרן, וועט איר דארפן מיר אויסהערן די גאנצע נאכט.

וואָס האָט מיר אהער געבראכט? עס איז געווען אין די פינסטערע יאָרן נאָכן קישינעווער פּאָגראָם. אין יעקאטערינע־סלאוו האָבן מיר פאר דעם ניט מורא געהאט, אבער די זיכערקייט פארן מאָר־גענדיקן טאָג איז ביי אונז רוסישע אידן פארשוואונדן. איך שטאָם אפילו פון ווילי־נער גענגט, נאָר מיין אלטע היים האלט איך פאר יעקאטערינעסלאוו, דארט בין איך דערצוינג געווארן, חתונה געהאט און געווארן א איד א באלעבאָס. איך בין שוין געווען א טאטע פון דריי קליינע קינדער.

צו דער פּאָגראָם שטימונג האָט מען נאָך גענומען רעדן, אז ס'דארף באלד אויסברעכן א מלחמה און ביי מיר מיט מיין ווייב איז געבאָרן געווארן דער גע־דאנק וועגן עמיגראַציע. וואוהין, האָבן מיר אליין נאָך ניט געוואוסט.

איך בין דאן געווען פערזעגלאך באַ־קאנט מיט מנחם מנדל אוסיטקין. זיין "בריטשקע" האָב איך ניט איין מאָל גע־שמידט. איך האָב זיך מיט אים גע־האלטן אז עצה. ער האָט נעראָטן אז איך זאָל פאָרן קיין ארץ־ישראל. מיר זיינען שוין גרייט געווען צו פאָלגן זיין עצה, קעטנטיק אָבער אז יעדערער האָט זיך זיין מזל וואָס פרעגט קיינעם קיין עצה'ס ניט. צווישן מיינע פילע קונדן ארום יעקאָטע־רינאסלאוו איז געווען איינער יחיאל יאמ־פּאלסקי פון דעם דארף פּראָנאראדנע. איך האָב שטענדיק געשמידט זיינע פערד און וועגענער. צו יענער צייט איז ער שוין געווען א יעקאָטע. מיר הערעפּאשנע אידן האָבן זיך שטארק אינטערעסירט מיט זיינע בריוו. יחיאל יאמפּאלסקי איז ניט געווען קיין פּשוט'ער אידישער ישר־בה'ניק, נאָר א שטאָלצער איד, וועמען ס'פעגט שטענדיק ווי טאָן דאָס הארץ, וואָס אידן פארנעמען זיך אזוי ווייניק מיט ערד ארבעט. דעם נאנצן לעבן זיי־נעם האָט ער גע'חלומ'ט פון אידישע פעלדער און דערפער פון א אידישן פּוי־ערים פאלק.

פון זיינע לעצטע בריוו צו דער פרוי האָב איך זיך דערוואוסט, אז ער געפינט זיך אין א געגנט וואָס רופט זיך "אסי־ניבאי אָפּ דהי נאָרד וועסטערן טעריטאָ־ריעס" אין קאנאדע. ער האָט גלייכצייטיק געשריבן בריוו פון דארטן צו זיינע באַ־קאנטע לאנדסלייט און ער האָט זיי גע־ראטן צו קומען אהער צו באזעצן זיך אויף ערד. די רעגירונג, האָט ער געשריי־בען, גיט יעדער פארמער משפחה 160 אקער לאנד פאר צען דאָלאר. ס'איז דאָ גענוג געהילץ און וואסער. א סך רומעני־שע אידן האָבן זיך שוין דאָ באזעצט און גערינגדעט א קאָלאָניע, מיט דער הילף פון "יקא". ער האָט טענגיי באשריבן די קאָלאָניע "ליפּטאָן", וואו די "יקא" האָט קאָלאָניזירט די אידן פון דעם רומענישן לאנד.

אין געמאכט ניט געווען בארן וועסטע די "יקא" האָט זיי גע־דאנקט וועגן עמיגראַציע. וואוהין, האָבן מיר אליין ניט געוואוסט.

איך בין דאן געווען פערזעגלאך באַ־קאנט מיט מנחם מנדל אוסיטקין. זיין "בריטשקע" האָב איך ניט איין מאָל גע־שמידט. איך האָב זיך מיט אים גע־האלטן אז עצה. ער האָט נעראָטן אז איך זאָל פאָרן קיין ארץ־ישראל. מיר זיינען שוין גרייט געווען צו פאָלגן זיין עצה, קעטנטיק אָבער אז יעדערער האָט זיך זיין מזל וואָס פרעגט קיינעם קיין עצה'ס ניט. צווישן מיינע פילע קונדן ארום יעקאָטע־רינאסלאוו איז געווען איינער יחיאל יאמ־פּאלסקי פון דעם דארף פּראָנאראדנע. איך האָב שטענדיק געשמידט זיינע פערד און וועגענער. צו יענער צייט איז ער שוין געווען א יעקאָטע.

זיין נייסט איז געווען קלאָר און דרייסט. אויסער דעם נאָר וואָס ער האָט ס'פעגט שטענדיק ווי טאָן דאָס הארץ, וואָס אידן פארנעמען זיך אזוי ווייניק מיט ערד ארבעט. דעם נאנצן לעבן זיי־נעם האָט ער גע'חלומ'ט פון אידישע פעלדער און דערפער פון א אידישן פּוי־ערים פאלק.

פון זיינע לעצטע בריוו צו דער פרוי האָב איך זיך דערוואוסט, אז ער געפינט זיך אין א געגנט וואָס רופט זיך "אסי־ניבאי אָפּ דהי נאָרד וועסטערן טעריטאָ־ריעס" אין קאנאדע. ער האָט גלייכצייטיק געשריבן בריוו פון דארטן צו זיינע באַ־קאנטע לאנדסלייט און ער האָט זיי גע־ראטן צו קומען אהער צו באזעצן זיך אויף ערד. די רעגירונג, האָט ער געשריי־בען גיט יעדער פארמער משפחה 160 אקער לאנד פאר צען דאָלאר. ס'איז דאָ גענוג געהילץ און וואסער. א סך רומעני־שע אידן האָבן זיך שוין דאָ באזעצט און גערינגדעט א קאָלאָניע, מיט דער הילף פון "יקא". ער האָט טענגיי באשריבן די קאָלאָניע "ליפּטאָן", וואו די "יקא" האָט קאָלאָניזירט די אידן פון דעם רומענישן לאנד.

אין געמאכט ניט געווען בארן וועסטע די "יקא" האָט זיי גע־דאנקט וועגן עמיגראַציע. וואוהין, האָבן מיר אליין ניט געוואוסט.

איך בין דאן געווען פערזעגלאך באַ־קאנט מיט מנחם מנדל אוסיטקין. זיין "בריטשקע" האָב איך ניט איין מאָל גע־שמידט. איך האָב זיך מיט אים גע־האלטן אז עצה. ער האָט נעראָטן אז איך זאָל פאָרן קיין ארץ־ישראל. מיר זיינען שוין גרייט געווען צו פאָלגן זיין עצה, קעטנטיק אָבער אז יעדערער האָט זיך זיין מזל וואָס פרעגט קיינעם קיין עצה'ס ניט. צווישן מיינע פילע קונדן ארום יעקאָטע־רינאסלאוו איז געווען איינער יחיאל יאמ־פּאלסקי פון דעם דארף פּראָנאראדנע. איך האָב שטענדיק געשמידט זיינע פערד און וועגענער. צו יענער צייט איז ער שוין געווען א יעקאָטע.

זיין נייסט איז געווען קלאָר און דרייסט. אויסער דעם נאָר וואָס ער האָט ס'פעגט שטענדיק ווי טאָן דאָס הארץ, וואָס אידן פארנעמען זיך אזוי ווייניק מיט ערד ארבעט. דעם נאנצן לעבן זיי־נעם האָט ער גע'חלומ'ט פון אידישע פעלדער און דערפער פון א אידישן פּוי־ערים פאלק.

אבער ניט קוקנדיק אויף די אלע גליקן האָט יאמפּאלסקי געשריבן צו די לאנדס־לייט, אז עס זאָלן נאָר קומען די, וועלכע האָבן געלט און זיי זאָלן זעען זיך אויסגערעכנען אויפן איינגענעם חשבון. אונ־טער דער ווירקונג פון יחיאל יאמפּאָל־סקי'ס בריוו זיינען אנעקגעפאָרן קיין קאנאדע א גרעסערע גרופּע אידן פון יע־קאטערינאסלאוו און אומגעגנט (מיר בריינגען אונטן זייערע נעמען). כמעט אלע זיינען זיי אָנגעקומען אין פארלויף פון איין יאָר 1901-2. יעדערער פון זיי האָט געבראכט מיט זיך א קאפּיטאל פון טויזנט, צוויי טויזנט און אייניקע אפ־לו צען טויזנט. מיט פיר יאָר שפּעטער האָט יקותיאל יאמפּאָלסקי, יחיאל'ס ברו־דער זיך אומגעקערט צוריק קיין רוס־לאנד, ליקווידירט דארט זיינע געשעפטן און ער האָט געבראכט פרישע דריסיק טויזנט דאָלאר. די נאנצע גרופּע האָט זיך באזעצט 36 מייל פון די סי. פּי. אר. קאפּעל סטייישאָן. אלע בין איינעם האָבן זיך מיט גרויס ענטוזיאזם גענומען צו פארמערייַ. זייער לעבעדיקער נייטס און פירער איז געווען יחיאל יאמפּאָלסקי. ער פלעגט שטענדיק מוסר'ן די ערשטע ער־פּוילן צו ארבעטן אויף "יקא" קאָלאָ־ניע. ער האָט די רוסישע אידן א מינוס ניט געלאָזן זיצן לייריק.

לייַדער איז אָבער באלד פאר אלעמען קלאָר געווארן, אז דער גליק פון 160 אקער פאר צען דאָלאר איז גאָרניט אזוי גרויס, און כדי צו באארבעטן דאָס לאנד דארף מען אויסער דעם האָבן א טויט־און לעבעדיקן אינוועסטאר און דאָס דאָרף צו יענער צייט געקאָסט א סך געלט. א פאר פערד האָט דאמאָלסט געקאָסט פינף זעקס הונדערט דאָלאר; א קליאטשע — 400 און 350 דאָלאר. אויסער דעם האָט מען געדארפט האָבן עקסטרא געלט אויף צו בויען הייזער, און דורכצולעבן די ערשטע צייט.

כדי בייצוקומען די אלע שוועריקייטן, האָבן די אויסגערעכנט פּיאָנערן געגריי־דעט אין 1903טן יאָר א סינדיקאט, יחי־אל יאמפּאלסקי איז געווארן דער קאסי־ער. ער האָט דאָן אליין געהאט א פּאר הונדערט מערקן, צוואנציק פערד און נעקסטן מערקן: טויט אינוועסטאר. מען האָט צו־צוזאמען האָבן זיך אויסגעלאָזן אויף די פעלדער אקערן. גלייכצייטיק האָט מען געשטעלט זיך בויען הייזער. געבויט האָט מען אויפן רוסישן שטיינער, גרויסע באַ־קומען דעם געזעץ, נאָר ווייל מען האָט זיך אויסגעגעבן אז די גו'אישע קעפּ האָבן בעסער פאר אונז געוואוסט די קאָ־נאדער באַרזינגונגען.

אט אין דער טריעריקער ווירקלאכקייט האָב איך זיך געמוזט אפּטונקען ביי דעם ערשטן אריינפאר. כדי איר זאָלט פאר־שטיין ווי איך האָב זיך געדארפט פיל, וועל איך אייך דערציילן, אז דורכפאר־ריך ווינינפּעג, האָט מען אויפן באן דער־וואוסט אז איך בין א שמיד, און מען האָט מיר דארטן אויפן ארט פארגעליינט א שטעלע מיט דריי דאָלאר ווייַדזשעס א טאָג. איך האָב אָבער מיט פּאראכטונג אָפּגעווארפן דעם פארשלאג און איך האָב שטאלץ געענטפערט, אז איך פאר ווערן א פארמער צווישן אידישע פּויערים, א אין א וויסטעניש א אייזנבאן און מוז צוליב דעם פון דאָס ניי וואוינען אין א "דאָג אויט", דריי מייל פון סאסקאטון, טרפ'ע'ר פון א אידישן פארמער? מיט וואָס וועדט ער דורך דעם אויס קאנאדער פּיאָנער?!

צרות אויף מיין נייעם דזשאב. האָט מיר אויך ניט געפעלט. א קינד פון עס קשי ערף קאָן מיט אלעס שלום מאכן. אמשווערסטן פאלט אים די איינזאמקייט, די אָפּגעריסנקייט פון כלל אידן. איך וועל קיינמאָל ניט פארגעסן אונזער ערשטן מנין אין סאסקאטון. איר מענט עס הע־רען. דאָס האָט געדארפט זיין אין 1906 אדער אין 1907טן יאָר. לאזט מיר בע־סער צורן מיך די יאָרן, איך גערייַנג זיי שווער. אין פעלד, אין א וויסטעניש זעט מען נאָר די טעג און די נעכט, די יאָרן און יום טובים ווערן אין זיי דערטרוג־קען.

אין סאסקאטון האָבן דאָן אויסער דעם דייטש לייוואי, וואָס האָט א געראָפּלטן א וויין סאָבאָר, געלעבט די פאמיליע פון בעג־דערן. ער אליין האָט עפּעס א סטאָר אין קאנטרי, ביי אים האָט אויף גער־בעט א אידישער באַי משה וואָלינסקי. צוזאמען מיט מיר אויפן אייזנבאן האָט געארבעט הערשל שקליאר, פון דער היים נ־ערזאָלן אז זיי באזיצן רע־קוואליטעטן אין זיך אליין.

דאָס איז וואָס זיי טיען: זיי ר־ די אימריניקייטן אין אייער־האלטן זיי דערערים, ניין אין גלענצענ־ן ארבעטנדיקן צעוישט־פילן איין א מיט קראפט אים אין עגערגיע.

אלס א רעזולטאט, אנשטאָ־איינגעזעטן אין א "איזי טשע־נעמען" ווערן מיט פעטט, פי־פּאָרעזונג פאר אקסיוטיעס ו־אייך אין באוועגן זיך אין טאָג־וואוינענעע ארבעט צו האלטן גוטן צושטאנד.

קרישען זאָלצן זיינען דער ־פאָנטאן פון יוגנט. נעמט אייך־האלפן איין א גלאָז טייטעס וואָ־אין ע־ערי און ערן פרימאר־ג־ענטיק מיט ד־ שפּייזן וואָ־— נעמט רעגלמעסיקע מאָרעדי־סייזעס — נאָכדעם פאָנטאן נ־וועט פארליען פונטן וואָס.

מנחם מענדל דאָליצקי ז"ל

פון נחום כיניטש

חנפה'נען יעדן דירעקטאר; פארקויפן זיך פאר א "נזיד ערשים". דאָס — פאָרלאָ־זען אין צוליב ביטערער פרנסה געווארן א ראָמאנען שרייבער, כאָטש זיך פארוי־בערט א שטיקל ברויט. פון צייט צו צייט געשריבן העברעאיש, אבער זיך פאר־אנטוישט וואָס אין א אידישן אנשטאלט האָט מען אים ענג געמאכט. "דאָס איז וויי־ל איך בין א אידישער שרייבער, מיט מיין זיינע העברעאישע לידער, פרענדיק צי איך האָב געלעזן זיין "היה באחרית הימים" אן נאָך אייניקע פון זיינע נייע שירים. נאָכן אָפּט לעזט ער פאר זיינע נייע עפּיגראמען (נאָך ערגעץ ניט פאר־עפנטלאכט) און פרעגט: "ווי געפעלט עס אייך? אויב זיי זיינען מיטלמעסיקע, וועל איך זיי ניט ניט דרוקן. פון מיינע לעצ־טע העברעאישע שריפטן פאָדערט איך: זיי זאָלן זיין שלאנגד, לעבעדיק און אנ־ציענד."

און ער בעט זיך צו זיין אָפּן הארציק מיט אים, ער חלומ'ט נאָך אויסגעבן א ביכל פון "מכתמים, פּתגמים ומשלים" אין העברעאיש. ווען דער שטאָטיקער העברעאישער לערער־פאראיין האָט אויס־גערופן פאר אים א פייערונג — א דאָליצקי אוונט, באקומענדיק אלס אנ־דענק — א הערצל טעפּיך, האָט דאָליצ־קי דערקלערט אז ער וועט איבערלאָזן אין זיין צוואה אז מען זאָל דאָס אים מיט־נעבן אין קבר אריין. "איך האָב געפּרע־דיקט ציונים און הערצלס ווערטער: "אויב איר ווילט אין דאָס קיין לע־נערע" — ווערט צובסלאכוויין א ווירק־לאכקייט, הערצלס בילד באלייט איך די נאנצע צייט פון מיין לעבן און וועט מיך באגלייטן אזש אין קבר אריין". פאריקו יאָר, ווען ס'האָבן אויסגעבראכן די פּאָ־גראָמען אין ארץ־ישראל, האָט דאָליצקי אנגעמערקט: "איך האלט זיך ביי מיינס, און וואָס קריסטוס שטעקט אריין א פיסל ווערן מיר אויסגעריסן, און ביים דער־שיינען פון דער באלפור דעקלאראציע האָב איך פארעפנטלאכט וועגן דעם א ליד אין 'מארגן זשורנאל'".

די לעצטע צייט איז דאָליצקי ניט גע־ווען מיט אלעמען. די ווייטאָגן האָבן אים געמאכט נערוועז און זייער שוואך. ווען איך פלעג אים באזוכן אין האָספּיטאל איז ער געווען שרעקלאך פארביטערט און אנטוישט וואָס אין א אידישן אנשטאלט האָט מען אים ענג געמאכט. "דאָס איז ווייַ איך בין א אידישער שרייבער, מיט מיין אנגלישן וואָלט מען זיך ניט אזוי גראָב באנאנגען" — האָט ער אנגעמערקט מיט פארדרוס. ווען מען האָט אים דערציילט צי איך האָב געלעזן זיין "היה באחרית הימים" אן נאָך אייניקע פון זיינע נייע שירים, נאָכן אָפּט לעזט ער פאר זיינע נייע עפּיגראמען (נאָך ערגעץ ניט פאר־עפנטלאכט) און פרעגט: "ווי געפעלט עס אייך? אויב זיי זיינען מיטלמעסיקע, וועל איך זיי ניט דרוקן. פון מיינע לעצ־טע העברעאישע שריפטן פאָדערט איך: זיי זאָלן זיין שלאנגד, לעבעדיק און אנ־ציענד."

אין ער בעט זיך צו זיין אָפּן הארציק מיט אים, ער חלומ'ט נאָך ארויסגעבן א ביכל פון "מכתמים, פּתגמים ומשלים" אין העברעאיש. ווען דער שטאָטיקער העברעאישער לערער־פאראיין האָט אויס־גערופן פאר אים א פייערונג — א דאָליצקי אוונט, באקומענדיק אלס אנ־דענק — א הערצל טעפּיך, האָט דאָליצ־קי דערקלערט אז ער וועט איבערלאָזן אין זיין צוואה אז מען זאָל דאָס אים מיט־נעבן אין קבר אריין. "איך האָב געפּרע־דיקט ציונים און הערצלס ווערטער: "אויב איר ווילט אין דאָס קיין לע־נערע" — ווערט צובסלאכוויין א ווירק־לאכקייט, הערצלס בילד באלייט איך די נאנצע צייט פון מיין לעבן און וועט מיך באגלייטן אזש אין קבר אריין". פאריקו יאָר, ווען ס'האָבן אויסגעבראכן די פּאָ־גראָמען אין ארץ־ישראל, האָט דאָליצקי אנגעמערקט: "איך האלט זיך ביי מיינס, און וואָס קריסטוס שטעקט אריין א פיסל ווערן מיר אויסגעריסן, און ביים דער־שיינען פון דער באלפור דעקלאראציע האָב איך פארעפנטלאכט וועגן דעם א ליד אין 'מארגן זשורנאל'".

די לעצטע צייט איז דאָליצקי ניט גע־ווען מיט אלעמען. די ווייטאָגן האָבן אים נערוועז און זייער שוואך. ווען איך פלעג אים באזוכן אין האָספּיטאל איז ער געווען שרעקלאך פארביטערט און אנטוישט וואָס אין א אידישן אנשטאלט האָט מען אים ענג געמאכט. "דאָס איז ווייַ איך בין א אידישער שרייבער, מיט מיין אנגלישן וואָלט מען זיך ניט אזוי גראָב באנאנגען" — האָט ער אנגעמערקט מיט פארדרוס. ווען מען האָט אים דערציילט צי איך האָב געלעזן זיין "היה באחרית הימים" אן נאָך אייניקע פון זיינע נייע שירים, נאָכן אָפּט לעזט ער פאר זיינע נייע עפּיגראמען (נאָך ערגעץ ניט פאר־עפנטלאכט) און פרעגט: "ווי געפעלט עס אייך? אויב זיי זיינען מיטלמעסיקע, וועל איך זיי ניט דרוקן. פון מיינע לעצ־טע העברעאישע שריפטן פאָדערט איך: זיי זאָלן זיין שלאנגד, לעבעדיק און אנ־ציענד."

אין ער בעט זיך צו זיין אָפּן הארציק מיט אים, ער חלומ'ט נאָך ארויסגעבן א ביכל פון "מכתמים, פּתגמים ומשלים" אין העברעאיש. ווען דער שטאָטיקער העברעאישער לערער־פאראיין האָט אויס־גערופן פאר אים א פייערונג — א דאָליצקי אוונט, באקומענדיק אלס אנ־דענק — א הערצל טעפּיך, האָט דאָליצ־קי דערקלערט אז ער וועט איבערלאָזן אין זיין צוואה אז מען זאָל דאָס אים מיט־נעבן אין קבר אריין. "איך האָב געפּרע־דיקט ציונים און הערצלס ווערטער: "אויב איר ווילט אין דאָס קיין לע־נערע" — ווערט צובסלאכוויין א ווירק־לאכקייט, הערצלס בילד באלייט איך די נאנצע צייט פון מיין לעבן און וועט מיך באגלייטן אזש אין קבר אריין". פאריקו יאָר, ווען ס'האָבן אויסגעבראכן די פּאָ־גראָמען אין ארץ־ישראל, האָט דאָליצקי אנגעמערקט: "איך האלט זיך ביי מיינס, און וואָס קריסטוס שטעקט אריין א פיסל ווערן מיר אויסגעריסן, און ביים דער־שיינען פון דער באלפור דעקלאראציע האָב איך פארעפנטלאכט וועגן דעם א ליד אין 'מארגן זשורנאל'".

די לעצטע צייט איז דאָליצקי ניט גע־ווען מיט אלעמען. די ווייטאָגן האָבן אים נערוועז און זייער שוואך. ווען איך פלעג אים באזוכן אין האָספּיטאל איז ער געווען שרעקלאך פארביטערט און אנטוישט וואָס אין א אידישן אנשטאלט האָט מען אים ענג געמאכט. "דאָס איז ווייַ איך בין א אידישער שרייבער, מיט מיין אנגלישן וואָלט מען זיך ניט אזוי גראָב באנאנגען" — האָט ער אנגעמערקט מיט פארדרוס. ווען מען האָט אים דערציילט צי איך האָב געלעזן זיין "היה באחרית הימים" אן נאָך אייניקע פון זיינע נייע שירים, נאָכן אָפּט לעזט ער פאר זיינע נייע עפּיגראמען (נאָך ערגעץ ניט פאר־עפנטלאכט) און פרעגט: "ווי געפעלט עס אייך?

1 טאָג

נעדיינקס אז מיר קאָנען אייך געבן
באַדינונג, אויב איר פאַרלאַנגט דריי קליינינג
אין אַלע אייערע אָדער פאַרבן

ג. פ. פאַרסנאַי,
פענערוישער

37 266, PERTH DYE WORKS LTD.

50c

סיס א
בליו בוירד טעקסי
טעלעפאָנירט
24 521 און 24 511

איר קאָנט פאָרן פאַר
פון אירגענד וועלכן טייל פון נאָרט ענד ביז צום צענטער פון שטאָט

הערי לייאָן, מענערוישער

זינדיק בלוט

(פאָרזעצונג)

— ס'הייסט . . . איך מיין . . . איך האָב געוואָלט זעען . . . עס הייסט: איך בין דאָרט פאַרבייגעפאָרן, דערזעען דאָס הויז . . האָב איך געטראַכט: דער פאַפּאַ איז אין אין דער היים נישטאָ . . . וועל איך אַריינגיין זיך זעען מיט דער שוועסטער . . . איך האָב זייער ליב מיין שוועסטער . . . אַז איך בין צוגעקומען, האָב איך געזען ווי דער נאַראַדזש האָט געברענט . . . און אַ מענש איז פון דאָרטן אַוועקגעלאָפן . . . האָב איך זיך געלאָזט נאָך אים . . . דערווייל איז מיר די העט אַראָפּגעפאַלן פון מיין קאָפּ . . .

— האָט איר געכאַפּט דעם וואָס איז אַנטלאָפן?

— ניין, נישט געכאַפּט.

— פון וואַנען האָט איר געוואוסט אַז אייער פאָטער איז נישטאָ אין דער היים, ווען ער איז אין דער ווירקלאַכקייט יאָ געווען?

— ער איז געווען, אָבער אין דער פרי האָט ער געזאָלט אָפּפאָרן קיין שיקאַגאָ . . .

— איז ער נישט געפאָרן . . . האָט ער אָפּגענאַרט.

— פון וואַנען ווייסט איר עס?

— איך אַרבעט ביי מר. סטאַנ'ען אין אָפּיס . . . און מר. סטאַנ'ען האָט דער פרי גערעדט מיט מיין פאָטערס אָפּיס און מען האָט אים דאָרט אַזוי געגעזאָגט.

— איז ווער זשע האָט, לויט אייער מיינונג, געקאָנט מתכן דעם פייער? — האָט דער דעטעקטיוו געפרעגט נאָך אַ ווייל נאָכדיינקען.

— פון וואַנען זאָל איך וויסן?

— איר האָט גאָר קיין אונג נישט?

— ניין.

— און מיטן פאָטער זיינס איר געווען צוקרינט. פאַרוואָס זייט איר געווען צוקרינט מיט אים? איז עס נישט געווען צוליב ירושה אָנגעלעגענהייט?

קיידי האָט עפּעס קרום אַ שמייכל געטאָן. און בענדזשאַמין האָט זיך דערפילט זייער שלעכט. אַן איבל האָט זיך געטאָלעט, צום האַרצן און עפּעס אַ בושה האָט אים ווי אַראָפּגעבויגן זיינע אָפּקלעפּן. ער האָט זיך אַליין פאַרפלאָנטערט אין זייער רייד און ער האָט איצט נישט געוואוסט ווי אַזוי מען קריכט אַרויס. דאָס בעסטע וואָלט געווען ווען ער דערציילט דעם נאָנען אמת, ווי דאָס איז געווען, אָבער דערציילן דעם אמת האָט ער נישט געקאָנט. ער האָט זיך נישט געקאָנט אַנטפּלעקן פאַר ווילד פרעמדע מענשן, ער האָט נישט געקאָנט דערציילן ווען זיין ליבע צו סילוויאַן. דערצו נאָך איז דערביי געשטאַנען קיידי, און מיט צעוויילדעטע אויגן אין בוך בלייכן האָט זי זיך צוגעהערט. ער האָט דעריבער באַשלאָסן: ער וועט מער נישט רעדן! זאָל זיין וואָס עס וויל זיך! ער וועט מער נישט ענטפערן.

— איר זייט געווען צוקריגט מיט אייער פאָטער.

— איך וויל מער נישט ענטפערן.

— דאָס פייער האָט איר נישט געמאַכט צוליב נקמה?

— ניין. איבעריקנס: איר גלויבט מיר דאָך סיי ווי סיי ניט, טאָ צו וואָס זייט נען די אַלע רייד? צי וואָס איז דאָס פרעגן?

— און מער האָט ער נישט געענטפערט. די דעטעקטיוו האָבן אַלץ פאַרשריבן און ענדלאַך האָט איינער פון זיי געזאָגט:

— איר וועט אַזוי גוט זיין מר. וואָלף און ניין מיט אונז.

— ס'הייסט אַז איך בין אַרעסטירט?

— אַרעסטירט. אָט איז וואַראַנט.

— גוט.

בענדזשאַמין האָט זיך גלייך אויפגעשטעלט און די דעטעקטיוו זיינען אויך אויפגעשטאַנען.

קיידי האָט גאָרנישט געזאָגט. אין איר האָט זיך נאָך נישט געהאַט איינגעשטילט דער ווילדער כעס. דער אַלטער פאָטער אַ דער, האָט אַלץ געקוקט און ער האָט נישט פאַרשטאַנען וואָס דאָ קומט פאָר. ער האָט דאָך איינגאַנצן נישט געוואוסט פון דער שריפה.

די דעטעקטיוס האָבן זיך געזעגנט.

בענדזשאַמין האָט זיך אַפילו נישט אומגעקוקט, ער האָט געוואָלט וואָס גיכער אַרויס פון דער שטוב.

און זיי זיינען אַלע דריי אַרויס.

ערשט איצט האָט דער אַלטער אַ פרעג געטאָן:

— וואָס טוט זיך דאָ? וואָס איז געשען? מען האָט אים אַרעסטירט?

קיידי האָט צוגעשאָקלט מיטן קאָפּ.

— אָבער פאַרוואָס? וואָס האָט פאַסירט?

נאָר קיידי האָט שוין אויף דעם נישט געענטפערט. זי האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אויף אַ שטול און זי איז געבליבן זיצן ווי פאַרגלייווערט. דער כעס אין איר איז שוין געווען פאַרלאָשן. זי האָט איצט נאָר געפילט, אַז זי איז צעבראָכן, אומגליקלאַך. אַז איר לעבן איז חרוב געוואָרן, אַז אַרום איר איז פינסטער און וויסט. און זי האָט איינגעגראָבן דאָס פּנים אין די הענט און זי האָט זיך צעוויינט ציטערנדיק מיט איר נאָנען קערפּער . . .

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

צומאָרגנס, נאָכן פרי איז ביטרים געקומען אַ בלייכע, אַ דערשלאָגענע און זי האָט איבערגעגעבן קיידין:

— דער פאָטער איז שטאַרק קראַנק. אין

פאַרוואָס פעטע מענער בלייבן פעט

"דער טראַבל מיט מיר, און איך גלויב, אַז דאָס איז דער פאַל מיט 99 פון יעדע 100 מענער וועלכע געוויגן וואָג. איך האָב נים געהאַט די ענערגיע אָדער "עפּעס" אַרונטערצורירן דאָס. פאַרלאָרן דעם גאַנצן אינטערעס אין יעדער געזונטער אָקטיוויטעט און בלויז אַרומגענאַנען פייל זאַמלערייק די אַכטע פונטן, ביז איך האָב נעקראָגן יענעם "קרושען נעפיל".

פאַנגט אָן צו נעמען קרושען זאַלצן — דאָס איז דער איינפאַכסטער מיטל צו ערדזיין — אָבער נעמט ניט מיט דעם געדאַנק אַז זיי באַזיצן רעוויטאַלדיקע קוואַליטעטן אין זיך אַליין.

דאָס איז וואָס זיי טיען: זיי ריינינען אויס די אינטריניקייטן אין אייער בלוט דורך האַלטן די נערעריס, נירן אין לעבער אין נעלנצענען אַרבעטנדיקן צושטאַנד און זיי פילן אייך אָן מיט קראַפט און מידלאַזער ענערגיע.

אַלס אַ רעזולטאַט, אַנשטאָט צו ווערן איינגעזעפן אין אַ "אַזוי טשער" און אַנגענומען ווערן מיט פעטס, פילט איר אַ פאַרערונג פאַר אַקטיוויטעט וואָס האַלט אייך אין באַוועגן זיך און טאָן אייער נעוואַנשענע אַרבעט צו האַלטן אייך אין גוטן צושטאַנד.

קרישען זאַלצן זיינען דער אָפּטערדיקע פאַנטאַן פון יונגן. נעמט איין־האַלבע טיי לעפל אין אַ גלאַס הייסע וואַסער מאָרגן אין נעוואָרן אַ שוין נעהאַם אַן איינגעזאָגן. אַרום ראָש השנה פאַרזיכטיק מיט די שפּייז וואָס איר עסט — נעמט רעגעלמעסיקע מאָדעריעס עפּסער סייזעס — נאָכדעם פאַנגט נאָך ווי איר וועט פאַלירן פונטן וואָג.

פאַרוואָס פעטע מענער בלייבן פעט

"דער טראַבל מיט מיר, און איך גלויב, אַז דאָס איז דער פאַל מיט 99 פון יעדע 100 מענער וועלכע געוויגן וואָג. איך האָב נים געהאַט די ענערגיע אָדער "עפּעס" אַרונטערצורירן דאָס. פאַרלאָרן דעם גאַנצן אינטערעס אין יעדער געזונטער אָקטיוויטעט און בלויז אַרומגענאַנען פייל זאַמלערייק די אַכטע פונטן, ביז איך האָב נעקראָגן יענעם "קרושען נעפיל".

פאַנגט אָן צו נעמען קרושען זאַלצן — דאָס איז דער איינפאַכסטער מיטל צו ערדזיין — אָבער נעמט ניט מיט דעם געדאַנק אַז זיי באַזיצן רעוויטאַלדיקע קוואַליטעטן אין זיך אַליין.

דאָס איז וואָס זיי טיען: זיי ריינינען אויס די אינטריניקייטן אין אייער בלוט דורך האַלטן די נערעריס, נירן אין לעבער אין נעלנצענען אַרבעטנדיקן צושטאַנד און זיי פילן אייך אָן מיט קראַפט און מידלאַזער ענערגיע.

אַלס אַ רעזולטאַט, אַנשטאָט צו ווערן איינגעזעפן אין אַ "אַזוי טשער" און אַנגענומען ווערן מיט פעטס, פילט איר אַ פאַרערונג פאַר אַקטיוויטעט וואָס האַלט אייך אין באַוועגן זיך און טאָן אייער נעוואַנשענע אַרבעט צו האַלטן אייך אין גוטן צושטאַנד.

קרישען זאַלצן זיינען דער אָפּטערדיקע פאַנטאַן פון יונגן. נעמט איין־האַלבע טיי לעפל אין אַ גלאַס הייסע וואַסער מאָרגן אין נעוואָרן אַ שוין נעהאַם אַן איינגעזאָגן. אַרום ראָש השנה פאַרזיכטיק מיט די שפּייז וואָס איר עסט — נעמט רעגעלמעסיקע מאָדעריעס עפּסער סייזעס — נאָכדעם פאַנגט נאָך ווי איר וועט פאַלירן פונטן וואָג.

א העכסט שפּאַנענדער ראָסאַן פון דעם אידישן לעבן אין אַמעריקע

פון א. ר.

אויב איר ווילט

דעינטי ווהייט

צו נוצן אַלס אַ מיטל ווייס צו מאַכן, גיט אַריין צוויי קליינע טיי קאַפּס צו אַ באַלער וואַסער און בליין ווי געוויינלאַך.

בריוו אין רעדאַקציע

פאַרוואָס ניט קיין אידישע ראַדיאָ פּראָגראַמען

געערטער רעדאַקטאָר:

דערלויבט מיר אַ שטיקל פּלאַץ אין אייער צייטונג, וועגן די קאָנצערטן וואָס ווערן געגעבן אין דער ראַדיאָ סי. קיי. ווי. פון צייט צו צייט. עס וואָלט געווען ווינשנסווערט, אַז אויך אונזערע מוזיקער זאָלן זיך אָפּרופן וועגן דעם: דער נעזאַנגנס פאַראיין, איינצעלנע פּערזאָנען א. א. וו. און איך רעכן, אַז מיר וועלן זיך ניט פאַרשעמען קעגן אַנדערע.

דאַנקענדיק אייך.

מ. גוסין.

וועגן אַ בריוו אין רעדאַקציע

חשוב'ער רעדאַקטאָר:

לעזנדיק דעם בריוו פון מ. בלאַשטיין אונטער דעם קעפּל: "וועגן דער הסתדרות און אַראַבישע אַרבעטער", האָב איך מיך געוואונדערט, פאַרוואָס די חשוב'ע צייטונג האָט אַזאַ אומעסטעטישע דערנסאַרט ווי "קרעץ", פּרישטשיק" א. א. וו. דורכגעלאָזן.

נאָך מער וואונדערט מיך דאָס, וואָס מר. בלאַשטיין אַלס "אַפיציעלער" פּעדאַגאָג, באַנוצט זיך אין זיין פּאַלעמיק מיט אַזוינע מיאוס'ע ווערטער.

אַפילו ביי פאַרטיי חלוקי־דעות מוז מען דאָך שטיין אויף אַ געוויסער נייסטיקער הויך . . . אויף דעם תוכן איז נישט כדאי אַ וואָרט צו פאַרלירן, ווייל די קאָמונס־טישע קוועלן זיינען אַ סך ווייט פון זייער "אָמעס" . . .

מיט גרויס דרך ארץ,

דר. י. ווייסטויב, עדמאָנטאָן.

מנחם־מענדל דאַליצקי ז"ל

(שלום פון זייט 2)

ענדציל" — אַזוי האָט דאַליצקי געערדט מיט אַ מאַנאַט צוריק, און זיינע האַלב אויסגעלאַשענע אויגן, האָבן דערביי געשיינט און אַ ליכטיק פייערל האָט זיך אָנגעצונדן אין זיי ווען ער האָט געערדט וועגן אַרץ־ישראל.

דאַליצקיס אַנדענק וועט לאַנג לעבן אין פאָלק און אין דער אידישער געשיכטע.

ברוך יהא זכרו!

ערע זיין אַנדענק!

געמאַכט אין קאַנאַדע

א דזשאַב מיט וועלכן ער קאָן שטאָלצירן!

פאַרגלייכט דעם רעקאָרד אויב איר קאָנט — פּערציק יאָר אָן אַ קראַך! און באַן אַמי רייניקט באַד טאַבס שפּרעדיק ריין — באַזייטיקט שנעל יענעם מיאוסן, זייפיקן צייכן פון די הויכע וואַסער. און עס לאָזט קיינמאָל ניט איבער קיין אומריינקייט אויף דעם דעק פון אייער באַ־טאַב.

אַוועק מיט די גראָבע, שלעכטע קלעזערס. זיי לאָזן איבער סקעטשעס וועלכע כאַפּן אויף און האַלטן שמוץ — און מאַכן אייער באַד טאַב שווערער צו רייניקן יעדן נאָכפאָלגנדיקן מאָל. נוצט סקרעטשלאָזן באַן אַמי — פּאַו־ער אָדער קעיק. עס איז שניי־ווייס און איז אַבסאָלוט געזונטלאָז. פאַרקויפט אין אַלע גראָסערי סטאָרס.

Bon Ami

"האָט נאָך ניט אַ קראַן געטאָן"

CAKE & POWDER

דזשועל כשר שאָרטענינג

ווערט געגנוצט פון אַ סך הויז ווירטנס ווייל עס איז ריין, געשמאַק און מישט זיך אויס לייכט מיט מעל. דזשועל איז טעמ־לאָז און געדוכלאָז

דזשועל שאָרטענינג איז אַ כשר'ע ריינע וועדזשעטייבל פעטקייט און איז

"גוט פאַרשטיין־גוט מאַכן"

יעדער פּעקל פון דעם כשר דזשועל שאָרטענינג האָט דעם הכשר פון רבי י. י. כהנאַוויטש, הויפּט רב פאַר מערב קאַנאַדע. אין זיין אייגענער האַנטשריפט. וואָס גיט אייך די פאַרזיכערונג אַז עס איז כשר.

Swift Canadian Co.
Limited

עדמאָנטאָן

עדמאָנטאָנער נאָטיצן

דער המאור קלוב האָט אָפּגעהאַלטן אַ פאַרטי אין דער היים פון מיס אידעא באַלצאַז אונזט. דער אונזט איז פאַרבראַכט געוואָרן אין "ניימס" און טענץ.

* * *

דער עדמאָנטאָנער סיניאָר דזשודעאָן קלוב, האָט שבת אונזט אָפּגעהאַלטן אַ פאַרזאַמלונג אין תלמוד תורה. עס איז פאַרגעקומען אַ דעבאַטע צווישן דער הערצל יאָנג דזשודעאָ און די טעכטער פון יאָנג דזשודעאָ. די טעמע איז געווען: "וועד עס איז נאָר אַ נוטער איד מיז פריער אָדער שפּעטער פאַרן קיין פּאַלעסטינע". די ריכטער זיינען געווען: אייב האַרטיג, פאַרזיצער, מיס מאַזאַ נאָלדבערג און ס. האַרדין. די "טעכטער פון יאָנג דזשודעאָ" האָבן געוואונען די דעבאַטע. נאָכדעם איז פאַרגעקומען אַ מוזיקאַלישע פּראָגראַם. מיס דאָראַטי סעמעלס האָט געשפּילט אויף דער פיאַנאָ: לוּאיס נילסאָן האָט שוין געטאַנצט. נאָכדעם איז פאַרגעלעזען געוואָרן די צייטונג פון דעם קלוב.

מיס דאָרא שמעלניצקי אין דינאָ בלומ־פילד האָבן פאַרטראָטן די טעכטער פון יאָנג דזשודעאָ אין מאַרש פעקעט און מאַרטי מייקלסאָן — די הערצל יאָנג דזשודעאָ.

* * *

זונטאָג אונזט האָט דער עדמאָנטאָנער אידישער דראַמאַטישער קלוב געגעבן אַ פאַרטי אין תלמוד תורה פאַר אַלע מיטגלידער. דער אונזט איז פאַרבראַכט געוואָרן אין שפּילערייען און טענץ. מר. פרעד קרעמאַן האָט געגעבן אַ רעציטאַציע אין אידיש. טשאַרלי נעלסאָן איז געווען מאַסטער פון צערעמאָניעס. מרס. מ. סטאַטשינסקי האָט אָפּגעגעבן אַ באַריכט וועגן דעם קאָנצערט וואָס איז לעצטנס דורכגעפירט געוואָרן. און פלעגער זיינען דיסקוטירט געוואָרן וועגן דער צוקונפטיקער אַרבעט. מרס. ה. בלומפילד האָט פאַרגעשלאָגען איינציקע פּלענער ווי אַזוי ווייטער אָנצופירן מיט דער אַרבעט פון דעם קלוב, און זי האָט אויך נערעדט וועגן אָרגאַניזירן אַ אידישן קליינעם טעאַטער. מר. ה. בלומפילד האָט אָנגעפירט דעם גרענד מאַרש פאַר די רעפּרעזענטאַנטס וואָס זיינען סערווירט געוואָרן פון מיס לאַטי ניוהויז, סיליא מאַרגאָליס און עז בראַון.

* * *

מרס. מאַריס שאַו האָט געגעבן אַ "לאַנטשעאָן" און "ברידזש" אין האַדסאָן בעי דייניינג רום פאַר 8 פרויען. די מישן זייגען געווען שיין דעקאָרירט מיט בלומען. עס איז אויך געשפּילט געוואָרן "ברידזש", און מרס. ס. קופּערמאַן, מרס. גרין און מרס. מ. קליין האָבן געוואונען די פּרייז "אַקשען ברידזש"; מרס. ס. איזראַעל, מרס. ה. פראַם און מרס. ה. נעגוער האָבן געוואונען די פּרייז פאַר "קאָנטראַקט ברידזש".

* * *

דער "אַלד פּאַוקס ברידזש קלוב" האָט אָפּגעהאַלטן אַ "ניים" אין דער היים פון מרס. מ. ב. קאַהען. מרס. ל. פּאַדערסקי און מרס. דזש. מייקלסאָן האָבן געוואונען

(שלום פון ערשטער זייט)

The Art League
EDMONTON

שניידס אויס דעם דאָזיגן אַרויסרייסענס — עס איז ווערט 50 פּראָצענט ראַבאַטן אין אונזער סטודיאָ. בין דעם ערשטן יולי, 1931.

קומט אַריין און זעט

אונזער וואונדערבאַרע ליין פון ספּרינג סעמפּלס פון

סוטס און טאָפּקאָוטס

וואָס, מיר גלויבן, אַז עס איז די נרעסטע און בעסטע אין שטאָט. אונזערע סוטס זיינען אַלע נעגייט צו אייער אינדיווידועלער מאָס אין צופאַסונג און צופרידנהייט איז גאַראַנטירט.

קומט אַריין און פאַרגלייכט אונזערע פּרייזן.

PEERLESS TAILORS
Phone 22 718 10322 Jasper Ave.

Edmonton Furniture Repairs
9612 JASPER AVE.

קעבינעט מייקערס, פורניטשור פאַלישערס

פּיקטשור פרייטינג און דעקאָרייטינג

עדמאָנטאָן

לעזער פון "דאָס אידישע וואָרט" גלויבט איר אין קאַפּאַראַציע. דאָס פאַרוואָס נים פאַטראָניזירן דעם איינציקן דרוגסיסט אין אַלגעמיין אַרונטערטייל אין "דאָס אידישע וואָרט".

DR. J. W. MacQUEEN
דענטיסט
שטונדן פון 9 ביז 5.30
אונטן, שבתים און יום־טובים ביי אַפּאָינטמענטס
10 פּראָצענט דיסקאַונט צו אַלע טעקסרייבער פון "דאָס אידישע וואָרט".
Phones: 24 762; Res. 82 542
200 Moser-Ryder Blk.

DR. JOHN F. HARRIS
דער אַלטער ראַיעלער כירוראַקטאָר
108 Pantages Bldg. Ph 25 332
EDMONTON

J. ERLANGER
Optometrist
303 TEGLER BLDG.
אויגן עקזאַמינירט — גלעזער צוגעפּאַסט
איבונגען צו קאָרעגירן די אויגן

DR. W. A. MORGAN
Dentist
דענטאַל פלייטס, "בריידזש וואָרק"
איבערן פאַנטיידזשעס טעאַטער
102 Brown Building, Edmonton, Alta.
Ph. 24 918—Res. 25 487

DR. J. C. SHARP
דענטיסט
אַפּיס שטונדן, 9 ביז 5
אונטן ביי אַפּאָינטמענטס
Office Ph 24718; House Ph 82246
Ste. 103 Pantages Theatre Bldg.
Cor. Jasper Ave. and 102nd St.
EDMONTON, ALTA.

Dr. A. BLAIS
כירורג
אַפּיס: 3טער פלאָר בענק אָף מאָנטרעאַל
טעלעפאָן 24 689 רעז. 81 088
עדמאָנטאָן

MORRIS BAKER
לאָו אַפּיס
510 TEGLER BLDG. PHONE 27 888

MY VALET CLEANERS
קעש און קערי פּרייזן
מענערשע סוטס, נעריינינגס און נעפּרעסט — 75c
מענערשע סוטס, ספּאַנדזשט און נעפּרעסט — 40c
לייַדיס דרעסעס, פּליין, נעריינינגס און נעפּרעסט — 85c
9352 106 A AVE. EDMONTON
PHONES: 5547 - 1891 - 5256

גוטע פּרינטינג
צו דער ריכטיקער פּרייז.
מיר ספּעציאַליזירן זיך אין סייל פאָוסטערס
RELIABLE PRINTING CO. LTD.
9920-101 St Street Ph 24 078

טעלעפאָן 22 111
JACK HAYS LTD.
TAXICABS
באַהייצטע פעקאַרד סעדאַנס
קאַרס אַליין צו טרייבן
10056-101st STREET
EDMONTON :: CANADA

EDMONTON RUBBER STAMP CO.
Limited
מאַנופעקטשורערס פון
ראָבער סטעמפּס און קאַרפּאָרייטן סילס
10037-101A AVE.
PHONE 26 927 EDMONTON

היט־ס דראָג סטאָר
קאָר. דזשאַספּער עווע. און 97טע סט.
טעלעפאָן 21 678
19 יאָר דערפאָלגרייכע דראָג ביזנעס
צו אייער באַדינונג און אונזער ספּעציאַליטעט אין פרעסקריפּשאָנס.
פרעגט אייער דאָקטאָר.
HEATH'S DRUG STORE
Cor. Jasper Ave. & 97th St.
Phone 1678 Edmonton, Alta.

איר סייפט 50%
ווען איר שיקט אייער קליינינג צו די
דאָלער קליינערס
11217 JASPER AVE.
PHONE 23 513

סופּלייס — פיקסטשורס — לאַמפּס
CAREY ELECTRIC
עלעקטרישע קאָנטראַקטאָרס
10048 109th Street Phone 22 772
EDMONTON, ALTA.

אַלצדינג צו בויען אַ היים
מיר הענדלען קוואַליטי בילדינג מאַטעריאַלן
אונזער ציל איז צופרידן צושטעלן
J. C. BURGER LUMBER CO. LTD.
South Yard 8604-103 Street
West Yard 11004-124 St.

KENWOOD & KENWOOD
פינאַנשעל, אינשורענס, מאָרטגעדזש און ריעל עסטייט בראָקערס.
דענטאַל איידזשענטס
עסטייטס פאַרוואַלטעט
אַפּשאַצערס און א. וו.
10119 100 A STREET PH. 21 583
EDMONTON, ALTA.

לאָמבער און מילאַרבעט
פּלייט גלאַס
סטאָר פיקסטשורס
צו
ניידעריקסטע פּרייזן
W. H. Clark & Co. Ltd.
109 ST. EDMONTON

פיינסטע צוקער געבעקסן
מיר נעמען אַן באַשטעלונגען פאַר לעקאַך, חתונה געבעקסן, קייקס און א. וו. וואָס מיר דערפילן שנעל, נוצנדיק די בעסטע מאַטעריאַלן. ביליקסטע פּרייזן.
FRENCH PASTRY SHOP
אַפּטייליונג: 9548 — 111טע עוועניו
10277 — 95טע סטריט

JACKSON BROS.
Jewelers, Diamond Merchants
מיר מאַכן אַ ספּעציאַליטעט פון די ריפּעירס פון זיינערס און דזשעלרי. ספּעציעלע אויפמערקזאַמקייט צו מעיל אָרדערס.
9962 JASPER AVE., EDMONTON

PHOTOS
אין יעדער פאַטאָ איז אַפּגעשפּיגלט דער צויבער און פּערזענלאַכקייט פון
דער פּערזאָן
Phone 25 444
פאַר אַן אָפּאָינטמענט
McDERMID STUDIOS LTD.
10133 - 101st St. Edmonton, Alta.

WALKINSHAW OFFICE EQUIPMENT COMPANY
Limited
לעגאַלע און קאָמערציעלע סטיישאָנערס
דעסקס, טשערס און פיילינג קעביגעטס
10060 McDougall Ave. Phone 23 855
(Opp. Macdonald Hotel)
EDMONTON, ALTA.

Mrs. JAMES JONES
האַלסייל און ריטייל
קוואַליטי פיש פון לייקס און ים
מיר דעליווערן
CITY FISH MARKET
Phone 22 531 Edmonton

טעלעפאָן 22 565
פאַרגלייכט אונזערע פּרייזן פאַר גאַראַנטירטער אַרבעט
International Dyers and Cleaners Ltd.
10666 97th Street, Edmonton, Alta.

W. H. JACKSON
פאַרטרעט די
ניי יאָרק לייף אינשורענס קאָמפּאַני.
פּערזענלאַכע באַדינונג
919 McLeod Bldg.
Phones:
Office 25 805; House 72 370

E. S. AGNEW
דראָגיסט און סטיישאָנער
9546 Jasper Ave. Phone 22 432
EDMONTON, ALTA.

Phone 26 446
GIMBY & COBURN LTD.
דזשענעראַל ריפּעירס, נעז, אויל און אַקסעסאָריס
9654 106A AVE. EDMONTON

ווען אייער קאַר דאַרף אַטענשאָן
בריינינגס עס צו אונז. בעסטע צופרידנהייט אויל, נעז, גרייזינג, קאַר וואַשינג טייער ריפּערס, בעסטערי טשאַרדזשינג אין א. וו.
CLEATOR'S GARAGE
W. V.-E. Cleator, Prop.
Phone 22293
10034-103rd Ave. Edmonton, Alta.

H. B. KLINE & CO.
זייגערמאַכערס, דזשעלרס און אָפּטישאַנס
10069 JASPER AVENUE PH 24 350
(Next to Capitol Theatre)
EDMONTON, ALTA.

Phone 28 338
GREY LINE TAXI
באַדינונג — קאָמפאָרט — העפלאַכקייט
21 660 PHONES 21 772
PETE'S TAXI
פּרעגט פאַר אונזער סטרינגס־נייט באַהייצטער סעראַן
Pete Standell

צו יענע וועלכע באַטראַכטן דעם אויפזיכט פון דער הויז פאַר וויכטיק, רעקאָמענדירן מיר די פּאַרזיכטיקע אינספּעקציע פון ביזטי קרימס און סואַלעס צוגרייטונגען פון

העלען רובינשטיין
ניו יאָרק

מיר האַלטן אַ קאָמפּליט סטאָק פון די דאָזיקע באַרימטע אַרטיקלען

Public Drug Company Limited
STORE NO. 1 Opposite JOHNSON WALKERS
EDMONTON
STORE NO. 2 Opposite RIALTO THEATRE

עדמאָנטאָן אויפמערקזאַם עדמאָנטאָן

מר. י. באַלצאַן

איז דער קאָרעספּאָנדענט פאַר "דאָס אידישע וואָרט" אין אייער שטאָט און אומגעגנט.

מיר בעטן אַלע סעקרעטאַרן פון די עדמאָנטאָנער אָרגאַניזאַציעס צו איבערגעבן די נייעסן און באַריכטן פון זייערע אָרגאַניזאַציעס צו מר. י. באַלצאַן.

טעלעפאָנירט צו אים 24 209

פאַר סובסקריפּשאָן און אַנדערע נעשעפטס אָנגעלעגענהייטן, וועגדעט זיך צו אונזער באַפולמעכטיקטן פאַרטרעטער

מר. א. ווינאָגראַדסקי, 10 141 — 96טע סט. טעלעפאָן 27 336

מיר זיינען די איינציקע אויסשליסלאַכע מאַנופעקטשורערס פון

מאָנומענטן
אין עדמאָנטאָן

איידער איר באַשליסט צו קויפן אַ מצבה פאַר אייערע ליבע און מייערע, קומט און זעט אונז, עס וועט זיך אייך באַצאָלן.

ALBERTA GRANITE MARBLE & STONE
10702-101st St. Phone 24 058
EDMONTON

ברודער מאַרד

געכסט אינטערעסאנטער און שפּאַנענדער ראמאן

(פארטזעצונג)

ער האט צוגערופן זיין דינער און האט אים געפרעגט:

— ווען ביסטו געקומען אהיים?

— ארום צוועלף אזייגער.

— האב איך שוין דאמאלסט געשלאפן.

— יא.

— ווי אזוי האסטו געפונען מיין צימער?

— אויפ'ן טיש און אויף די שטולן זיינען געשטאנען ליידיקע פלעשער. איך האב זיי צוגענומען און האב געמאכט ארדענונג אין צימער.

— דו האסט גוט געטאן, דזשעק.— האט דער יונגערמאן געזאגט. איצט העלף מיר זיך אנטאן, איך ווייס ניט וואס איז מיט מיר היינט, דער קאפ טוט מיר שרעק־לאך ווי.

— איך מוזט אייך אפניסן דעם קאפ מיט נאנץ קאלט וואסער, און דאן ווידער עפעס טרינקען.

דער דינער האט שוין געוואוסט פון דער אלטער פראקטיק, אז ווען מען טרינקט זיך איבער, מוז מען דעם אנדערן טאג ווידער טרינקען.

די מיטל וועלכע זיין געטרייער דינער האט אים געגעבן, האבן ווירקלאך געהאלפן פון אזוייפיל, אז ער האט זיך ווידער גע־פילט אומשטאנד צו דענקען. דער קאפ שמערץ האט אבער אזוי גיך ניט אויפגע־הערט.

דער יונגער ארמסטראנג איז געווען גע־וואוינט צו טרינקען, ער האט אבער נאך קיין מאל ניט געהאט אזעלכע קאפ שמערצן נאך נאכן טרינקען. ער האט אפגענעמען און זיך ווידער געליינט שלאפן.

ארום פיר נאכמיטאג איז געקומען צו אים זיין פאטערס קאמערדינער און האט אים געזאגט, אז זיין פאטער רופט אים צו זיך אין שרייב־צימער.

דעם יונגן מאן איז זייער ניט געפעלן זיין פאטערס איינלאדונג. ער האט זיך אבער ניט געקאנט העלפן. ער האט געמוזט גיין צו זיין פאטער.

ער האט זיך אנגעטאן, ווי ער האט גע־קאנט, און איז געגאנגען צו זיין פאטער. ווי גרויס איז אבער געווען זיין דערשטוי־נען, ווען ער איז אריינגעקומען אין זיין פאטערס שרייב צימער און האט דארטן געפונען זיין בעסטן פריינט, דעם באנקיר דזשאנסאן, אדער פראפעסאר גרינלאנד.

— איך האב דיך געשיקט רופן — מיין ליבער זון, אום דיר צו באקאנען מיט א מאן, וועלכן מיינע געשעפטס פריינט האבן מיר רעקאמענדירט אלס איינעם פון די גרעסטע מענער אין ענגלאנד. — האט דער אלטער ארמסטראנג געזאגט.

דערביי האט ער פארגעשטעלט:

—פראפעסאר וויליאם גרינלאנד פון דער אוניווערסיטעט אקספארד אין ענג־לאנד! מיין זון דזשיימס ארמסטראנג.

ביידע נייע באקאנטע האבן זיך געגעבן די הענט. דער יונגער ארמסטראנג האט זיך געביטן די ליפן, ער זאל ניט ארויס־

ווי אזוי בייבי ספעציאליסטן באהאנדלען פארשטאפונג

פארשטאפונג ביי בייביס און קינדער איז די אורזאך פון קאליק, בלאטערן, הויט־קראנקהייטן און א. וו. עס שוואכט זיי אפ, פונקט ווי דער פאל איז מיט דער־וואקסענע: מאכט זיי בייז, פיבעריש און שרעקעריק. אבער געבריוכט ניט פאר זיי קיין מעריצין וואס גרויסע באנוצן זאגן בייבי ספעציאליסטן. ניינציק פראצענט פון זיי רעקאמענדירן בלויז איין מיטל פאר פארשטאפונג, פארקילונגען און אנ־דערע קראנקהייטן ביי בייביס און קינדער. זיי זאגן פלעטשער'ס קאסטאריא. מיליא־נען מוטערס האבן זיך אין דעם איבער־צייגט אין פארלויף פון דרייסיק יאריקן רייגע־גרינצייג, איז אומשעדלאך און אנ־נעגעם באַ'טעמ'ט. ריכטיקע קאסטאריא טראגט אויף זיך שטענדיק די פלעטשער אונטערשריפט. היט זיך פון נאכגעמאכטע.

כאפן זיך מיט,א וואַרט, אז ער קאן דעם פראפעסאר פריער פון זיין פאטער.

— פראפעסאר גרינלאנד שטימט איין מיט מיינע מייגונגען איבער קינדער דער־ציאונג. האט דער אלטער ארמסטראנג גע־זאגט צו זיין זון, און איך וואלט געוואלט אז דו זאלסט זיך אפט באגעגענען מיטן הער פראפעסאר און זאלסט זעען, אז ער זאל ווערן דיין פריינט. דו קאנסט פון אים זייער פיל לערנען.

— איך וועל טאן מיין בעסטעס פאַ־טער, — האט דער יונגערמאן געענטפערט.

— איך ווייס, אז יעדער קויפמאן דארף קאנען רעכענען. — האט דער אלטער ארמ־סטראנג געזאגט צו זיין זון — און דאר־ער וואלט איך זייער . . .

— צו וואס זאגסטו עס מיר, פאטער? איך ווייס אבער גוט מאטעמאטיק.

— האט דאס דיר איינגעלערן פראַ־פעסאר גרינלאנד, ער זאל דיר געבן לעס־ציעס אין דער מאטעמאטיק.

דעם יונגן מאן איז דאס גאר ניט געפע־לען. עס איז אים ניט שווער אויסצורעכ־נען וויפיל פלאש ווייז מען דארף ארויס־נעמען פון קעלער. זיין זעגן אבער לעבן שרייב־טאפל און זיך בדעכן דעם קאפ אויף מאטעמאטישע רעכענונגען, איז אים גאר ניט געפעלן.

ער האט שוין געוואלט עפעס ענטפערן זיין פאטער, ווען דער פראפעסאר האט אים א ווינק געטאן אז ער זאל איינוויליגן און זאל גאר ניט ריידן.

— איך ווייס אז עס וועט דיר אנפאנגס זיין שווער צו אנרעכן און צו בדעכן זיך דעם קאפ אויף מאטעמאטישע אויפגאבן, — האט דער אלטער ארמסטראנג ווייטער געזאגט, — איך בין אבער זיכער, אז ביי אזא לערער, ווי דער פראפעסאר גרינלאנד, איז א פארגעניגן צו לערנען און ווען איך זאל ניט זיין אזוי אלט, וואלט איך אליין גאר געפרואווט נעמען לעקציעס.

— איך וועל טאן, ווי דו הייסט מיר, פאטער, — האט דזשיימס ארמסטראנג גע־זאגט.

— איך דענק, אז אזוי ווי דו קאנסט איצט ניט ארויסגיין אויף דער גאס און דו לאנגווייליקסט זיך געוויס אליין אין דיין צימער, וואלט עס גלייך געווען, דו זאלסט שוין איינלאדן דעם הער פראפעסאר און זאלסט שוין נעמען דיין ערשטע לעקציע.

— האט דער אלטער ווייטער געזאגט.

— ווען דער הער פראפעסאר האט איצט צייט, וועל איך אים מיט פארגעניגן איינ־לאדן צו זיך.

— איך אמעריקע האב איך שטענדיק צייט, — האט דער פראפעסאר געענט־פערט.

דער אלטער ארמסטראנג האט שיעור ניט אנגעהויבן צו טאנצן פאר פרייד. ענד־לאך געפינט זיך זיין זון אין דער געועל־שאפט פון א באדימטן פראפעסאר פון מאַ־טעמאטיק, וועלכער וועט אים געוויס אפ־האלטן פון א סך נארישקייטן. ער איז דאך א פראפעסאר פון מאטעמאטיק,, אן אלטער מאן, א גרויסער מאן, וועלכער האט גע־לעבט אין דער בעסטער געזעלשאפט פון לאנדאן.

ער האט נאכהער געזאגט, אז ער מוז נאך גיין ערגעץ ווענן געשעפטן און האט אפשייד גענומען פונם פראפעסאר.

מיט אייניקע מינוטן שפעטער איז דער פראפעסאר ווידער געזעסן אין צימער פונם יונגן ארמסטראנג און אויפ'ן טיש איז גע־שטאנען א פלאש וויין.

פראפעסאר גרינלאנד האט ארויסגענער מען'א שליסל און האט אים דערלאנגט דעם יונגן מאן מיט די ווערטער:

— איך מוז אייך צוריקגעבן אייער נאכט שליסל.

— וואס איז איינגטלאך מיט מיר פאַ־סירט לעצטע נאכט? — האט דער יונ־גערמאן געפרעגט.

— איר האט אויסגעטרונקען צוויי גלא־זער קאליפארניער שאמפאניער און זייט באלד אנטשלאפן געווארן, — האט דער פראפעסאר דערקלערט. איך מיט מיינע פריינט האבן פרובירט אייך וועקן, עס איז אבער געווען אוממעגלאך, איר זייט גע־שלאפן, ווי א דער'הרג'עטער, מיר האבן געמוזט אריינטרעגען פון אייער קעשענע דעם נאכט שליסל און אוועקגיין.

— איך פארשטיי ניט, וואס מיט מיר איז געשעען. איך האב דאכט זיך, ניט גע־טרונקען מער ווי א געוויינלאך, און דאך בין איך אזוי שיכור געווארן, וואס זאל דאס הייסן?

— עס איז דא געווען זייער וואַרים, איר האט זיך דערהיצט און זייט אראפגענגען אין קילן קעלער, דאס האט שטארק גע־ווירקט אויף אייך און איר זייט באלד שי־כור געווארן.

דער יונגער מאן האט געמוזט זיך באנר־גענען מיט דער דאזיקער דערקלערונג.

— יא, אזוי מוז עס זיין. אנדערש קאן איך עס מיר ניט דערקלערן.

— מיר האבן נאך געהאט אן ארבעט אייך צו טראגן אין אייער צימער און אייך אריינלייגן אין בעט, — האט דער פראַ־פעסאר געזאגט מיט א שמייכל.

— איך דאנק אייך זייער, הער פראפעַ־סאר! איר זייט ווירקלאך א מאן, וועלכן יעדערער דארף שעצן און ערן, אבער זאגט מיר, הער פראפעסאר, ווי אזוי קומט מיין פאטער אויף דעם משוגענעם איינפאל צו נעמען פאר מיר א לערער און אין מיי־נע יאָרן מיך אנידערזעצן אויף דער שול־באנק ווי א צעניאריק אינגל?

— איך האב עס אים געגעבן די עצה.

— איר, הער פראפעסאר?

— נעוויס איך!

— ווי אזוי האט איר עס געמאכט?

(ווייטערעס קומט)

עדמאנטאנער נאטיצן

(שלים פון זייט 3)

די פריזן; ביים ווייזטינג טיש האט מרס. מ. שאו געוואונען דעם פריז.

* * *

די מוטערס אקזיליערי פון תלמוד תורה האט אפגעהאלטן די מאנאטלאכע פאר־זאמלונג אין תלמוד תורה. מרס. דזש. הור־טיג איז געווען פארזיצערן.

די יעראלאכע תלמוד תורה פארזאמלונג איז אפגעהאלטן געווארן אין תלמוד תורה. מר. דזש. טאראדאש האט אפגעגעבן דעם פינאנצעיקן באריכט; מר. מ. י. ליבערמאן, פארזיצער פון דעם געביידע קאמיטעט, האט אויך אפגעגעבן א פינאנציעלן באַ־ריכט. מר. י. באלצאן, פארזיצער פון ועד החינוך האט אפגעגעבן א באריכט וועגן די לימודים, נאכדעם זיינען פארגעקומען וואלן פאר באאמטע פאר קומענדיקן יאר.

* * *

"דער פילאנטראפיק ברידזש קלוב" וואס איז ארגאניזירט געווארן פון מרס. וו. דיי־מאנד, האט אפגעהאלטן זייער וועכנטלאכן ברידזש אין דעם היים פון מרס. דזש. ניר־הויז. מרס. מ. פראסטין האט געוואונען דעם פריז. מרס. וו. דיימאנד, פארזיצערן פון קלוב טוט גוטע ארבעט פאר וואוילטע־טיקע צוועקן. דאס געלט וואס דער קלוב האט געגעבן א באריכט וועגן די לימודים, נאכדעם זיינען פארגעקומען וואלן פאר באאמטע פאר קומענדיקן יאר.

* * *

מיט ען וויינבערג האט געגעבן א "האבא פארטי" לכבוד מיט עטל פאלאק, פון סאס־קאטן. מיט איידא באלצאן, האט געטראגן דעם ערשטן פריז אין העלען לאוב און בע־טי כורגין האבן געקראגן ערשטע פריזן פאר זייערע בעסטע קאסטיומען, און סוזי מארגאלים האט געקראגן דעם צווייטן פריז. דער ערן־נאסט איז פרעזענטירט גע־ווארן מיט א שיינער מתנה.

יהודית.

(::)

א נייער מאכל פאר אידישע באלעבאסטעס

אלע ווייסן ווי גוט עס איז א סאדא ביסקעט מיט סופ און סאלאד. נייע מאכ־לים ווערן לעצטנס צוזאמענגעשטעלט פון עקספערטן אין די פארשיידענע עסנווארג לאבאראטאריעס און סאדא ביסקעטס פאר־נעמען אן אנגעזעענעם פלאץ אויפ'ן שפייז צעטל.

פון די לאבאראטאריעס פון דער פאולין טשעמבערס קאמפאני, לימיטעד, ווינניפעג, מאנופעקטשורערס פון פאולינ'ס פירלעם קרים סאדאס קומט איצט זייער א פיינע און אויסגעפרוביטער רעסיפי וואס נוצט זייער פיינע, כרופקע סאדאס.

"סקעלאפד עגגס"

דריי הארט־געקאכטע אייער, 2 קאפס שארטענינג א האלבע קאפ צעהאקטע קאל־טע הון, דריי פערטל קאפ צעריבענע פאר־לינס קרים סאדא ביסקעטס. שמירט אן מיט שמאלץ א בלעכל און באוואַרפט עס אונטן מיט צעריבענע ביסקעטס, צעשניטע־נע אייער, "שארטענינג און טשיקן", טוט עס אזוי לאנג ביז די בלעכל איז פול. באקט אין א מעסיק־הייסן אוועוון ביז די צעריבע־נע ביסקעטס ווערן פארברוינט, סערווירט מיט כרופקע פאולינס פירלעם קרים סאַ־דאס.

מכירת חמץ

פארשרייבט אייער חמץ

ביי

הרב חיים צבי בר. יוסף הערסאן

רב פון ווינניפעגער שטאט קאמיטע

אדרעס:

289 פריטשא־ד, פאן 52 922

קומט צום

גרויסן מאס-מיטינג

אין תלמוד תורה האל

קארנער טשארלס און פלאָרא

היינט 8.30 אוונט

אונזער נייער ווירדיקער רב

הרב הגאון ר' חיים צבי ב"ר יוסף הערסאן

וועט זיין איינער פון די הויפט רע־נער

קומט אין צייט, ווייל אזוי גיך ווי דער זאל וועט אנגעפילט ווערן וועלן די טירן געשלאסן ווערן

קאלעקשאנס ביי דער טיר

מיט גרויס דרך ארץ,

די ווינניפעגער שטאט קאמיטע

נ. ב.: די יואוינונג פון אונזער רב איז אין 289 פריטשארד, טעלעפאן 52 922

פעטע טשיקענס

געשאכטענע

כשר לפסח

מיר וועלן אייך שיקן פארטיק געשאכטענע און געפליקטע — אפגעוואיגן נאך דעם פליקן

הינער, 23 סענט א פונט

יונגע הענער, 19 סענט א פונט

ווינניפעג

איר וועט צאלן די עקספרעס הוצאות.

מיר וועלן אייך שיקן ווען איר וועט אונז הייסן, אויך אויף וועלכן טאג איר וועט אדרעסירן. אבער אום צו קריגן דעם אדרעס פינקטלאך מוזט איר באלד אריינשיקן אייער באשטע־לונג מיט א מאנ אדרעס, אויך גענוג געלט וואו עס איז ניטא קיין סטיישאן איידזשענט. טאטער וועט זיין מיט אייניקע סענט מער, וועלן מיר עס אייך אפשיקן צוריק מיט פארגעניגן

M. KATZ

91 LUSTED ST. WINNIPEG

מודעה

איך קאנט ביי מיר קויפן צו די ביליקסטע פרייזן!

סוטס, העמדער, העטס, קאוטס, הויזן און אנדערע סחורות

ווייל איך האב עס געקויפט פון דער טריידערס טראסט קאמפאני אלס באַ־קראט סטאק. איך מוז צומאכן די סטאר ניט שפעטער ווי דעם 31טן מארץ. ווייל איך וויל ניט האלטן אפן שבת.

גערייניקט דעם אדרעס:

562 מיין סטריט

מיט אכטונג,

ס. גאלדמאן

איינגעשפארט ווי אן אייזל

ווען נערוזען צערודערט פון דראנס בריקען זיך

ערוון, שטענדיק געטריבן צו ארבעטן דורך די דראג סטימו־לאנטן טאנין און קאפעין געפונען אין מאלציים געטראנקען — אנטזאגן זיך צו טאן זייער ארבעט. איר דערוואכט ניט דער־פרישט, בורטשענדיק, דרינגענד. זיי זיינען געטריבן געווארן צו ווייס. איז דאס פארוואס אייער געמיט איז פאר'עקש'ט, אייער גערולד איינגעשפאנט?

טרינקט פאסטום פאר א געשמאקן שלאף, גלייכן געמיט, בעסערן געזונט, רייך, געזונט, ציפרידנשטעלנד. געמאכט זאפארט אין דער קאפע פאר א קאסט פון א האלבן סענט. ניינציק קאפעס צו יעדער פופציק־סענטיקער בלעכל. אדער ס'איז פאראן פאסטום סיריעל געמאכט דורך קאכן אדער פערקאליטינג צוואנציק מינוט.

אויסגעצייכנט פאר יונגווארג

פיל קינדער האבן ניט ליב דעם טעם פון מילך. זיי האבן ליב צו האבן דעם זעלבן געטראנק ווי "דערוואכסענע", עס איז גוט פאר זיי צו האבן א הייסן געטראנק. מאכט אינסטאנט פאסטום פאר זיי נוצנדיק הייסע מילך (ניט געקאכטע) אנשטאט געקאכטע וואסער. זיי וועלן באלד ליב באק־מען דעם טעם.

מיר פאנגען אייך אן אומזיסט

פרובירט פאסטום פאר 30 טעג. מיר וועלן אייך אנפאנ־גען מיט אייער זוויספרוביר דורך געבן אייך גענוג פאר דער ערשטער ו ו א ך אומזיסט. שרייבט דזשענע־ראל פודס, לימי־טעד, סטעריינג טאוער, טאראנטא. 2, אנטעריא.

Postum

קלאסיפייד סעקשען — Classified Section

ספעציעלע פרייז פאר ארווערטיזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל, 5 ס. פאר "אניט רייט"
פאר א וואך 20 ס
פאר א מאנאט, 75 ס

פאר 3 מאנאט: $2.15
פאר 6 מאנאט: $4.00
פאר 1 יאר: $7.50

:: צו פארקויפן ::
FOR SALE

א בלאק פון 5 סוויטס, מיט עלעקטרי־שע אויוונס. רענט $100 א מאנאט. ווערט פארקויפט פאר א מארטגעדזש. פריין $4.200.

א בריק בלאק פון 4 סוויטס און א סטאר, סטים היטינג, עלעקטרישע אויוונס באזונדערע באטס פאר יעדן סוויט, אויס־געפיקסט אין בעסטן קאנדישאן. אין א גו־טען קאוויישן. רענט $150 א מאנאט. קאסט 15.000. צו פארקויפן פאר $7.500. אן אויסערגעוויינלאכער סכעם.

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט. אינשורענס פאר אלערליי צוועקן. סוויטס און הייזער צו פארענטן.

Sheps Agencies Ltd.

804 מיין סטריט

טעלעפאנס 761 55 און 807 58

נאראנטירטע גענוצטע קארס

אלע סארטן און מאדעלן

אויב איר ווילט אן עכטע גוטע גענוצטע קאר צו א פאסיקן פרייז, זעט

W. J. BOTTLE
Carter-Latter Motors Ltd.
Phone 89 367 Res. 502 179

טשעסטערפילד סעטס

אין מאהגער, דזשעקארדס אדער טיי־פעסטרי, א גוטער אויסוואל פון וואס צו אויסקלייבן. פריין פון $90.00 ביז $150

דארוט סטעל סעטס.
טערטינען צוצופאסן צו אייער באקוועמלאכקייט

LESLIE'S STORAGE
85 Water St. Winnipeg

צו שליסן אן עסטייט גלענוואוד קרעסענט

זייער א צוציענדיקע היים, סטאקא אויף האלאוו טאיל, 7 רומס, הייסע לופט באַ־הייצונג. לייכטע טערמינען. $4.600.00.

THE ROYAL TRUST COMPANY
436 Main St. 846 478

גענוגע שמאלץ

כשר לפסח

צו פארקויפן ביליק.
369 מאונטען עוועניו.

ספעשל פרישע אייגס, געגרייטעט, גאראנ־טירט. האלסיל און ריטייל. אויך גענוגע שמאלץ פסח'דיקע. אלעס צו ביליקן פריי־זען ווענדן צו מר. שוואַרץ, 278 באראוס עוועניו. טעלעפאן 54 900.

צו פארקויפן איינע פון די בעסטע טיי־לארינג אן דריי קליינינג ביזנעס אין רע־דזשיינינג, גוטער לאקיישאן אין דאון טאון דיסטריקט. מעסיקער רענט. גוט פאר $600 א מאנאט ביזנעס. גוטע אורזאך פאר פארקויפן. זיך ווענדן צו דאס אידי־שע וואַרט, באקס 4808.

:: צו פאררענטן ::
FOR RENT

NOKOMIS BUILDING

האנדרייען און קאמבערלענד ווינשנווערטער פלאץ צו פאררענטן. פאסיק פאר לייכטער מאנופעקטשורינג אדער אפיסעס. גי־דעריקער אינשורענס רענט.

THE J. McDIARMID CO., LTD.
201 Nokomis Bldg. Phone 26 294

צו פאררענטן 3 רומס מיט א באד, זייער שיינע און גרויסע רומס, אפ־סטערס. פריוואטער אריינגאנג, אין 556 סטעלא עוועניו. זיך ווענדן אין 484 פלאָרא עוועניו.

צו פאררענטן א סטאר, גוט פאר א גראָ־סערי און קאנפעקשאנערי. גוטער לאקיי־שאן אויף סעלקירק עוועניו. זיך ווענדן אין אַרעצקי'ס דעפארטמענט סטאר.

:: שטעלע פארלאנגט ::
SITUATION WANTED

עקספיריענסד בוקקיפער אין ווייליק אנצו־נעמען ארבעט ביי דער שטונדע. אינקאַב טעקס פאפירן אויסגעפילט. טעלעפאנירט 27 633.

* לייענט "ראס אידישע וואַרט" אייער
* איינגענע ציימונג, גערדוסק אין אונ־
* זער איינגענער שפראך, פאר אונזערע
* איינגענע אינטערעסן פארשפרייט אין
אלע אידישע היימען פון ווינניפעג און
מערב קאנאדע.

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

לייף אינשורענס
בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דארפן עס, איידער דארפן דאס און ניט האבן.

P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

טייפרייטערס
באנקראט סייל, רעמינגטאן, אנדערוואוד, וואורדסמאק און א. וו.

T. A. WEIR
Ph 28 800 247 Notre Dame Ph. 24 783

היים און אפיס פורניטשור פארלאנגט
פאר מזומן געלט.

KILSHAW'S
Auctioneers
Canada Bldg. Phone 29 040

AACTIVE MESSENGER & TRANSFER
פורניטשור געמופט
PH. 26 062 121 ALBERT ST.

CARD READING
וואַרטן אויף קארטן און פראגעס פארענט־פערט. מיר רעכענען ניט קיין באשטימטן פרייז. 252 קענעדי סטריט.

סוועדישע מאסאזש און עלעקטרישע טרימענטס פון מאסעאור, גראדואירטער אין אלד קאנטרי. פאר אפאינטמענטס טע־לעפאנירט 283 87 פון 9 ביז 12 און פון 2 ביז 7. 390 מעקדעראמאט קאר. עדמאן סט.

SEMO SKIN REMEDY
הייליט עקזעמא, פסאריאזיס, אלע הויט קראנקהייטן. אויסערלאכער קאנסער גע־הייליט. בראזאוזקעס און פלעקן ארונטער־גענומען אן וויייטיקן. $1 און $2 א פלעשל.
אלע כעמיל אדרעסס אויסגעפילט.
די גאנצע אדרעס גאראנטירט

C. H. McDONALD, L.M.F.
252 Kennedy St. Winnipeg

M. B. MORANTZ & CO.
Accountants and Auditors
אונזער באדינונג שליסט איין
בוקקיפינג, אודיטינג, אינקאם טעקס סטייטמענטס, פינאנציעלע סטייט־מענטס, אינוועסטיגייטשאנס, קארעס־פאנדענץ און סטענגראפיע.
אפיסעס, וועמען ביזנעס קאנען ניט באַ־שעפטיגן א שטענדיגן פארוואלטער, קאָ־נען באקומען די דאזיקע באדינונג פאר זייער א קליינעס קאסט.

מ. ב. מאָרענץ און קאָ.
Office: 277 Selkirk Avenue
Phone 56 984 Res. 55 902

לערנט זיך טייפרייטן
פארזארגט זיך מיט א קאפיע פון "מאוטש מעטער טייפרייטער אינסטרוקטאר", א פראקטישער קורס וואס לערנט טייפינג אין א קורצער צייט. פריין 30 סענט.

H. NEWALL
220 Bannatyne Ave., Wpg.

סוטס און אווערקאוטס געניינס צום מאס. הויזן, צוצופאסן צו קאוטס און וועסטס. "מיר קאנען צופאסן צו אייערע"

DOMINION TROUSER CO.
גרעסטער אסארטמענט פון פעטערנס אין קאנאדע.
290 PORTAGE AVE. WPG, MAN.
(Over Lyceum Theatre)

סייפס — סעקאנד־הענד
אין די מייסטע ביזיגס, ביליק. טערמס. אויב געוואונשן. אלע סארטן סייפס גע־עפנט און פארריכט.

CANADIAN DIEBOLD SAFE CO.
183 Notre Dame Ave.

אינשורענס
עס וועט זיך אייך באצאלן זעהן די עלטסטע און ראיעלסטע לעבנס, פייער און אוטאמאביל קאמפאניס.

ריל עסטייט
שנעלע, ארנטלאכע באהאנדלונג פאר קויפער און פארקויפער. מארטגעדזשעס און לאנס אונזער ספעציאליטעט.

שיפס קארטן און געלט שיקונג
דורך "באלטיק אמעריקא ליין".

געשעפט געלעגנהייטן
דער גרעסטער אויסוואל פון גוטע גע־שעפטן אין שטאט און אין קאנטרי.

ח. פערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
874 Main St. Phone 51 000

A. MUIR
אוטאָריזירטער
רוקא פינישינג סטיישאן
ענדערס און באדי ריפעירס
376 FURBY ST.
PH. 33 255

געשעפט געלעגנהייטן
Business Opportunities

אפארטמענט בלאק, 7 סוויטס, יערלא־כער רענט $3.060, באר אן פרייז.
פיקטשור שאו, שטעטל פון 500, מיט 240 פלעצער, גרויסע טערטאריע, פריי־ $4.200. ווען נעמען $1.000 קעש פיי־מענט.
זעט אונז פאר דזשענעראל סטארס, פול רומס, הארדווער און פאר יעדן סארט געשעפט צו ניד־עריקע פרייזן.

SCOTT REALTY CO Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

מרס. ראזמאן ע"ה
אונזער טרייסט און טיסטע־פיל צו דיר חברות אייזיקאוויטש און בראנשטיין און צו דער נאנ־צער משפחה אין זייער גרויסן פארלוסט.

מוטער פאראיין
פון פרץ שול

לייענט און פארשפרייט די אינציקע אידישע טעגלאכע צייטונג אין מערב קאנאדע —